

POSTNÍ DOBA

Popeleční středou vstupujeme do postní doby, jejímž smyslem je prožívání a prohlubování tajemství křestního zasvěcení v souvislosti s velikonočním tajemstvím Ježíše Krista.

Čtyřicetidenní doba přípravy na Velikonoce se objevuje již ve 4. století, kdy byl začátek stanoven na 1. neděli postní. V té době byla bezprostřední příprava na křest i ukončení veřejného pokání zaměřeny k Velikonocům. Obě dimenze pak byly propojeny v 5. - 7. století. Když se půst stal hlavní náplní tohoto období, bylo nutné přidat dalších šest dní, protože neděle nebyla nikdy dnem postu. Proto byl připojen půst pátku a soboty před Velikonocemi a před první postní nedělí byly předsunuty čtyři postní dny. Proto v současnosti postní doba začíná středou, která od 10. století, kdy se prosadil zvyk udělovat popelec na znamení pokání, dostala název „popeleční“. Při udělování popelce kněz říká: „*Pomni, že prach jsi a v prach se obrátíš*“ nebo „*Obrátte se a věřte evangeliu*“. Popel, symbol smrti a nicotnosti bytí, se získává ze spálených ratolestí požehnaných v předešlém roce na Květnou neděli.

Přijetí popelce je znamením kajícího převzatým z biblické tradice a uchovávaným v církvi až do dnešní doby. Symbolicky se tak naznačuje stav hříšného člověka, který vyznává před Bohem svůj hřích, vyjadřuje vůli vnitřně se obrátit a je veden nadějí, že mu Bůh odpustí. Postní doba je zvláště vhodná k přijetí svátosti smíření. Druhé z patera církevních přikázání katolické křesťany vybízí k tomu, aby se alespoň jednou za rok vyzpovídali ze svých hříchů.

Popeleční středa a Velký pátek jsou v katolické církvi dny přísného postu. Zdrženlivost od masa zavazuje od 14 let věku, újma v množství jídla os 18 do 60 let (tento předpis se netýká nemocných osob).

Znamením popelce tedy začíná příprava na velikonoční svátky. Ježíšova výzva k obrácení a k pokání, jako již u starozákonních proroků, nemíří především na vnější skutky, „žíněné roucho a popel“, posty a umrtvování, nýbrž na obrácení srdce, na změnu smýšlení, na vnitřní pokání a obnovu. Bez toho by kající skutky zůstaly neplodné a lživé. Vnitřní obrácení motivuje k tomu, aby se takový postoj projevil i navenek. A naopak: vnější jednání nám může pomoci zaujmout správný vnitřní postoj.

Jde o radikální rozchod s hříchem, což znamená odvrácení se od zla a nové zaměření celého života k Bohu. Toto obrácení ovšem není výsledkem jen jakési „duchovní gymnastiky“, ale je především působením samého Boha v životě člověka. Bůh nám dává milost a možnost začít znovu - kéž ji odpovídajícím způsobem využijeme. Vnitřní pokání křesťana může mít velmi rozmanité projevy. Vždy je ovšem půst zaměřen na zkvalitnění vztahu k Bohu, k druhým lidem i k sobě samému, a tím může ve svých důsledcích vést i ke zlepšení života a nálady v celé společnosti.

*„Bože, dej, ať nás posilní dnešní půst,
kterým zahajujeme úsilí o svou duchovní obnovu,
abychom se naučili sebeovládáním statečně přemáhat zlo a konat dobro.“*

(Popeleční středa, vstupní modlitba mše svaté)